

Štúdium, podnikanie a živobytie v EU

Cesta k euru

Kontinent bol až do revolúcie rozdelený a to nielen politicky ale aj hospodársky. Železná opona, ktorá sa tiahla pozdĺž Európy rozdelila krajiny na základe ich hospodárskych a finančných záujmov. Na západe to bol **Európsky hospodársky priestor (EHP)**. Je známy aj pod názvom Spoločný trh a združuje 12 krajín.

Veľmi dôležitou zastávkou v procese vzniku spoločnej meny bolo zavedenie virtuálnej európskej menovej jednotky **ecu** (european currency unit) v roku 1979.

Jednotná mena Európy je: **EURO**

01.01.1999

VIRTUÁLNA MENA

01.01.2002

BANKOVKY, MINCE

Prečo je euro dobré pre úniu?

Zvyšuje ochotu cestovať a mobilitu obyvateľstva.

Menové riziko v rámci štátov eurozóny mizne.

Trhy jednotlivých krajín robí konkurencieschopnejšími.

Medzitým na východe Európy v socialistickom tábore tiež vznikalo hospodárske združenie s názvom **Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP)**. V roku 1991 sa po páde komunizmu aj toto združenie rozpadlo.

Az EURO jele:

Zjednodušuje obchodovanie v rámci aj mimo kontinentu.

➤ **Vieš**, aké platidlo používali pred zavedením eura Nemci, Francúzi a Španieli?

Slovenské hospodárske retro

Podstatou EHP, iným menom Spoločného Trhu je slobodný pohyb osôb, tovarov a služieb v rámci hraníc spoločenstva.

ZAHRANIČNÝ OBCHOD V
EURÓPSKOM HOSPODÁRSKOM
PRIESTORE (EHP)

ZAHRANIČNÝ
OBCHOD V RVHP

RVHP sa na začiatku jej fungovania zameriavalo na rozšírenie sortimentu, výmenu skúseností a vzájomnej pomoci. Neskôr sa zamerali na zosúladienie národných plánov a rozvoj priemyselných odvetví. V štáte, v ktorom boli najvyhovujúcejšie podmienky na výrobu a rozvoj sa budovalo určité odvetvie. Ten štát tzv. "dával do spoločného" produkty určitého odvetvia (napr. Československo exportovalo strojárenské výrobky do Sovietskej únie, pričom odplatom za tieto výrobky bolo železo, uhlie, ropa a zemný plyn).

Výroba a obchodovanie nepodliehali trhovému hospodárstvu (súkromní podnikatelia neexistovali), neexistovala konkurencia a v konečnom dôsledku ani samotný trh. Výrobky, ktoré pochádzali zo socialistického tábora sa kvôli problémom s kvalitou a zastaraným spôsobom výroby v iných kútoch sveta nevedeli predať.

Východná Európa sa vydala na cestu k demokratickému rozvoju a k trhovému hospodárstvu. Na základe Schengenskej dohody sa vnútorné hranice EHP v roku 1990 zrušili. Maastrichtská dohoda z roku 1991 rozhodla o založení únie. V roku 1993 vznikla Európska únia. Členské štáty ešte pred vznikom EU zistili, že potrebujú politickú jednotu a zavedenie spoločnej meny, ktorá predchádza stratám pri kolísaní výmenného kurzu. Spoločné hospodárske kroky sú nevyhnutné, ak sa EU chce vyrovnáť hospodársky dominantným štátom ako je USA a Japonsko.

Slovenské značky

Nájdí slovenské značky z čias pred revolúciou!

Hospodárske základy pre SŠ

4 princípy slobody v EU

V každom štáte EU sa s poskytovateľom služieb, bez výnimky, zaobchádza ako s miestnymi poskytovateľmi služieb.

Voľný pohyb služieb

Voľný pohyb tovarov

Je nevyhnutné zabezpečiť rovnaké podmienky pre podnikateľov všetkých členských štátov na obchodnom trhu iného členského štátu.

Veľká časť aktívnych občanov únie je zamestnaná v službách.

Všetci občania EU môžu voľne prekračovať hranice a kdekoľvek sa usadiť, dokonca aj natrvalo. Majú právo využívať služby sociálneho systému a možnosť pracovať v danej krajine. Je zakázané robiť mzdové rozdiely medzi zamestnancami z rôznych krajín na základe ich národnosti. To isté platí aj pre podmienky práce.

Voľný pohyb občanov

Voľný pohyb kapitálu

Jednotlivci ako aj podnikatelia môžu voľne hýbať so svojim kapitálom.

Európska Centrálna Banka (ECB)

Za spoločnú menu Európy je zodpovedná centrálna banka.

Na Slovensku bola koruna vymenená za euro **1. januára 2009**. Slovensko sa stalo druhým štátom z bývalých socialistických krajín, ktoré zaviedlo euro. Prvé bolo Slovinsko.

Euro je oficiálnym platidlom v 19 krajinách EU. Naposledy zaviedla euro 1. januára 2015 Litva.

Nájdí členov eurozóny!

Už 337
milliónov
Európanov
používa
spoločnú
menu.

➤ **Vieš**, že Európska Centrálna Banka sídli v Nemecku? Najvyšším rozhodovacím orgánom je Rada guvernérov.

Zachovanie stability meny

Úlohy:

Vydávanie bankoviek

Spolupráca medzi členskými štátmi

Niektoré štáty ešte musia počkať alebo sa neponáhľajú. Jedine Rumunsko, ktoré má určený dátum sa chystá na vstup v nastávajúcich rokoch. V ostatných štátoch, okrem Poľska, sa neočakáva zavedenie eura pred rokom 2020. Veľká Británia a Dánsko majú možnosť nezavedenia eura.

Hospodárske základy pre ŠŠ

Peter by chcel pracovať v zahraničí. Zatiaľ nevie ako začať. Má ostať, alebo ísť?

Ubytovanie (nájomné):

Londýn: asi 400 - 900 libier /mesačne
Viedeň: asi 300 - 500 eur /mesačne
Berlín: asi 600 - 1000 eur /mesačne

Potraviny?

Režijné náklady (voda, plyn, elektrina, atď.)?

Služby (odievanie sa, kaderník, reštaurácia, zubár, zábava atď.)?

MHD (mesačné predplatné):

Londýn: asi 100 - 140 libier /mesačne
Viedeň: asi 120 - 145 eur /mesačne
Berlín: asi 160 - 190 eur /mesačne

Počet slovenských občanov žijúcich a pracujúcich v zahraničí na konci roku 2013

Spojené kráľovstvo	90 000
Nemecko	21 000
Rakúsko	25 000
Holandsko	6 000
Španielsko	6 000
Švajčiarsko	8 000
Írsko	24 000
Taliansko	15 000
Francúzsko	8 500
Belgicko	6 000
Česko	148 000
Chorvátsko	4 753
Maďarsko	29 647

zdroj:webnoviny.sk

RAKÚSKO (priemerná mzda)

2320 €

RAKÚSKO (minimálna mzda)

1450 €

VEĽKÁ BRITÁNIA (priemerná mzda)

2600 €

VEĽKÁ BRITÁNIA (minimálna mzda)

1254 €

NEMECKO (priemerná mzda)

2950 €

NEMECKO (nie je centrálné určená minimálna mzda)

Klikni!

PODPORA

POMOC MLÁDEŽI

Cieľom programu je pomoc:

- ▶ mládeži (veková hranica: 35 rokov), aby si ľahšie našli prácu, získali odbornú prax alebo sa dostali na stáž v krajinách, ktoré sú súčasťou projektu
- ▶ zamestnávateľom, ktorí hľadajú zamestnancov s určitými schopnosťami na ťažko obsaditeľné pozície

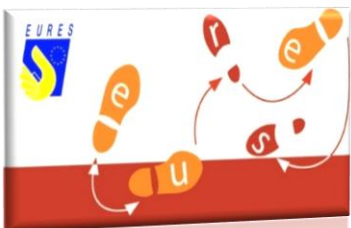

Klikni!

EURES

Európske služby zamestnanosti

Cieľom siete EURES je poskytovanie služieb ľuďom, ktorí si hľadajú prácu a taktiež zamestnávateľom, ktorí hľadajú nových zamestnancov. Okrem toho je veľmi užitočný aj pre všetkých občanov, ktorí využívajú možnosť voľného pohybu občanov.

Štúdium v zahraničí

Školné / polrok: 500 €

Administratívny poplatok/mesiac: 40-60 €

Príspevok na semester/mesiac: 50-250 €

Priemerné náklady na život/mesiac: 600-1200 €

Školné/polrok: **4500 £**

Administratívny poplatok/mesiac: 15 £

Priemerné náklady na život/mesiac: : 800-1000 £

Školné/polrok: **0 €** (štátne vysoké školy) za prvých 6 semestrov

V prípade neúspešného ukončenia 363 € / polrok

štipendium/mesiac: 5 €

Priemerné náklady na život/mesiac: 600-1200 €

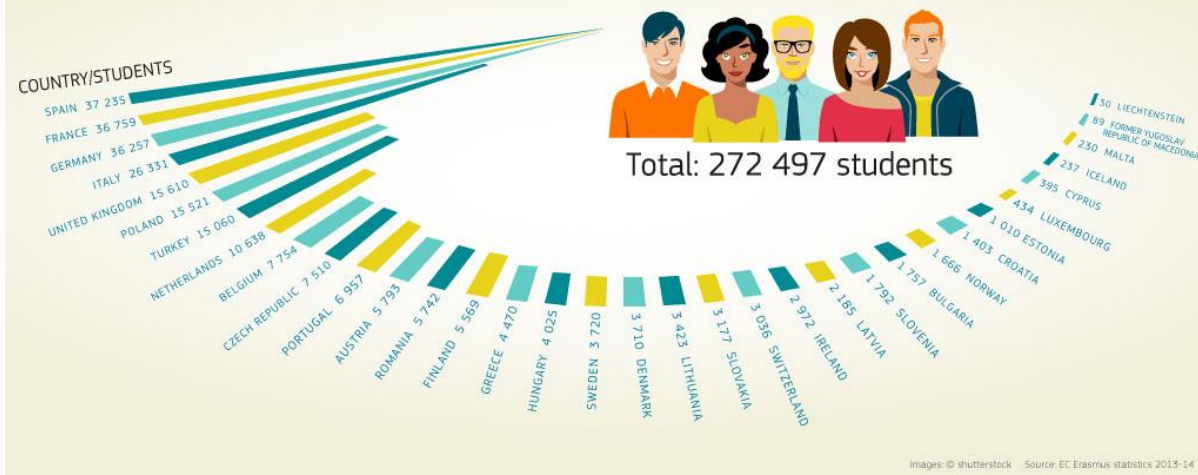

Školné/polrok: : 700-800 €

Priemerné náklady na život/mesiac: 800-1000 €

Erasmus students per home country 2013-2014

Viac ako 14 % slovenskej mládeže študuje v zahraničí- v rámci EU je to tretia priečka hneď za Cyplom a Luxemburskom. (Eurostat, 2015)

Od roku 1987 sa programu Erasmus zúčastnilo viac ako 3 milióny študentov. V nastávajúcich siedmich rokoch sa očakáva nárast zúčastnených o 5 miliónov. Na štipendiá EU plánuje minúť 14,7 miliárd eur. V akademickom roku 2013/2014 študovalo v zahraničí 3177 slovenských študentov. Z hľadiska štúdia bola pre nich najpopulárnejšia Česká republika. Erasmus umožňuje mobilitu aj vysokoškolským pedagógom v 33 krajinách (v členských štátoch únie, na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku, Švajčiarsku a Turecku)

Eurofondy

EU financuje alebo čiastočne podporuje realizáciu veľkého množstva projektov:

Slovenské projekty – Rozvoj slovenského hospodárstva

75% rozvojových projektov realizovaných na Slovensku sa uskutočnilo vďaka podpore z EU. 2,9% národného bohatstva tvoria európske investície.

Rozpočet EU sa v rokoch 2004 až 2014 zvýšil o 42,5%. Nemôžeme zabudnúť na dve veci: v prvom rade, že EU sa odvtedy rozšírila o 3 členské štáty; v druhom rade polovička členských štátov vykazuje od toho vyšší rast.

Ktoré 3 štáty sa pripojili do EU v rokoch 2004 a 2014?

Starý most

Štúrova ulica

Dialnice

Univerzitné
vedecké parky

Výdavky Únie podľa štátov

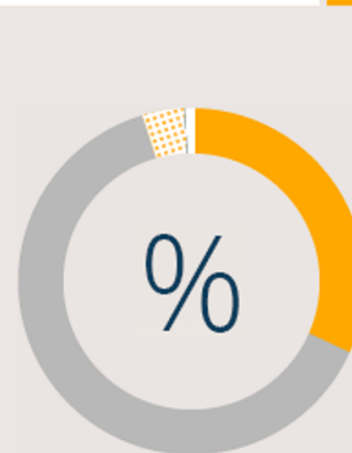
Na čo sa míňajú peniaze z EU vo vašom štáte?

SLOVENSKÁ
REPUBLIKA

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

1,668.8 M€

- 31.9% Poľnohospodárstvo
- 63.0% Regionálna politika (štrukturálne a kohézne fondy)
- 4.1% Veda - výskum
- 0.3% Občianstvo, sloboda, bezpečnosť, právo a spravodlivosť
- 0.0% Vystúpenia a programy mimo Únie
- 0.6% Administratíva

V roku 2014 boli na Slovensku výdavky EÚ 1,67 miliárd eur. Z toho tvorilo 61%, 1,07 miliárd eur, regionálnu podporu. To výrazne presiahlo 42%-ný priemer EÚ. Poľnohospodárstvo obsahlo 532 miliónov eur, čo tvorí 31%. Na vedu a výskum sa použilo 69 miliónov eur, vrátane 36 miliónov eur, ktoré boli použité na nukleárne odzbrojenie. Toto všetko tvorí 4% z celkových výdavkov Únie, čo zaostáva za 7% priemerom EÚ

Kríza eura začala na jar 2010, kedy sa medzi investormi objavili pochybnosti o udržateľnosti gréckych verejných financií. Z dôvodu vysokého štátneho dlhu bol štátny bankrot v dohľadnej vzdialenosti. Tejto situácii sa Gréci mohli vyhnúť len vďaka záchrannému balíčku, ktorý bol zostavený ostatnými členskými štátmi.

Založenie podnikania

V členských štátoch únie môžu slovenskí podnikatelia bez obmedzení začať podnikáť. Samozrejme musia dodržať podmienky stanovené daným štátom.

Prvého mája 2004 sa pre podnikateľov otvorili finančné zdroje únie a môžu dokonca dostať aj štátnu podporu. Cesta k podpore vedie cez projekty.

Pravidlá zakladania podnikania sa v jednotlivých členských štátoch líšia.

Podnikateľ musí mať európske daňové identifikačné číslo.

Stratégia Európa 2020

Do roku 2020 musí celá EU splniť nasledujúcich 5 cieľov:

Boj proti chudobe a spoločenskej segregácii

Zníženie počtu osôb žijúcich v chudobe, na okraji spoločnosti alebo ľudí ohrozených takýmito životnými situáciami. Cieľom je zníženie o 20 miliónov.

Ochrana klimatických podmienok a udržateľné zdroje energie

Zníženie emisií skleníkových plynov o 20% k hodnotám nameraných v roku 1990 (v prípade, že sú dané potrebné podmienky tak aj 30%). Pomer udržateľných zdrojov energie zvýšiť na 20%. Efektivitu využívania energie je potrebné zlepšiť o 20%.

V+R

3 percentá z HDP Európskej únie je potrebné investovať do výskumu a rozvoju.

Zamestnávanie

Je nevyhnutné zabezpečiť, aby pomer zamestnaných vo veku od 20 do 64 dosiahol úroveň 75%.

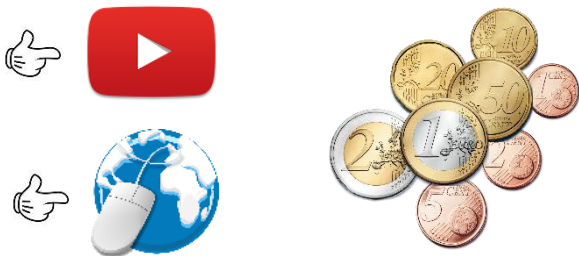
Vzdelávanie

Je dôležité znížiť pod 10% počet žiakov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku. Cieľom je dosiahnuť aby aspoň 40% obyvateľstva vo veku medzi 30 a 34 rokov malo ukončené vysokoškolské vzdelanie

Linky týkajúce sa témy:

Pozri si videá, čítaj a nauč sa ešte viac o Európskej Únii!

Euromince a bankovky

Pozri sa, kto je členom eurozóny!

Príbeh jednotnej meny Európy

Centrálna banka eurozóny

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
EUROSISTEMUL

Zaujíma ťa aké projekty sa zrealizovali vďaka podpore EU?

Kríza Eura v 5 minútach

Klikni!

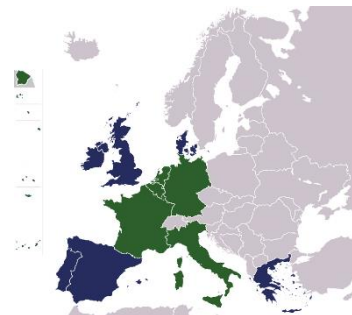

Život a podnikanie
v EU

Klikni!

EHP

RVHP

Stratégia Európa
2020 v skratke

Výdavky jednotlivých krajín

Ppdaj žiadosť a študuj v EU!

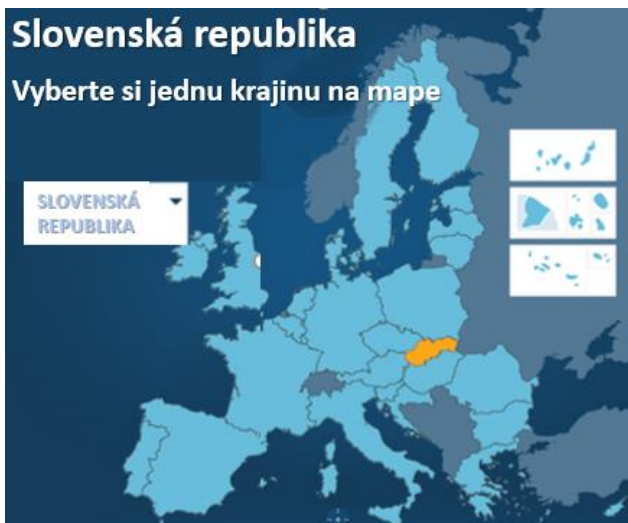

Erasmus+

Slovenská republika

Vyberte si jednu krajinu na mape

SLOVENSKÁ
REPUBLIKA

Pozri si na čo sa
míňajú peniaze z
únie na Slovensku!

Koľko míňa EU na rozvoj?

KEEP
CALM
AND
BE
ERASMUS

Erasmus+

Spracovala Nadácia OTP Fáy András, pod číslom: 2014-1-HU01-KA201-002354, pod názvom O.K.+ 2007-2014, v rámci programu ERASMUS+, projektovo realizované spoluprácou medzi strategickými partnermi (číslo grantu: 14/0045-KA2SE/2354)

